

Informacja o działalności Komitetu Psychologii PAN w 2012 r.

(sporządzana w wersji elektronicznej; forma tradycyjna do uzgodnienia z właściwym adresatem)

Adresaci:

Wydział PAN

(koordynujący działalność komitetu naukowego/ problemowego objętego zakresem działania Wydziału)

Gabinet Prezesa PAN

(w zakresie działalności komitetu problemowego przy Prezydium PAN)

Termin: 31.01.

I. Informacje ogólne

Komitet Psychologii PAN

I.1. Skład osobowy i struktura organizacyjna Komitetu

I. SKŁAD KOMITETU

Komitet Psychologii PAN w roku 2012 powiększył się (w stosunku do liczby członków z roku poprzedniego) o dwie osoby – członkinię honorową Komitetu (prof. Helenę Sęk) i członka Akademii Młodych Uczonych PAN (dra Michała Wierzchonia).

Liczy obecnie 44 osoby (w tym: 6 członków PAN)

1. Prof. dr hab. Jerzy Brzeziński – Członek rzeczywisty PAN
2. Prof. dr hab. Józef Koziński – Członek rzeczywisty PAN
3. Prof. dr hab. Jan Strelau – Członek rzeczywisty PAN, Honorowy Przewodniczący KP
4. Prof. dr hab. Edward Nęcka – Członek korespondent PAN, członek Prezydium KP
5. Prof. dr hab. Janusz Reykowski – Członek korespondent PAN
6. Prof. dr hab. Bogdan Wojciszke – Członek korespondent PAN
7. Prof. dr hab. Piotr Oleś – Przewodniczący KP
8. Prof. dr hab. Maria Lewicka – Zastępca Przewodniczącego KP
9. Prof. dr hab. Helena Sęk – Członkini Honorowa KP
10. Prof. dr hab. Magdalena Marszał-Wiśniewska – Członkini Prezydium KP
11. Prof. dr hab. Barbara Bokus – Sekretarz KP
12. Prof. dr hab. Augustyn Bańka
13. Prof. dr hab. Adam Biela
14. Dr Aneta Brzezicka
15. Prof. dr hab. Anna Brzezińska
16. Dr Jan Ciecich
17. Prof. dr hab. Czesław Czabała
18. Dr hab., prof. UW Ewa Czerniawska
19. Prof. dr hab. Dariusz Doliński
20. Prof. dr hab. Andrzej Elias
21. Prof. dr hab. Adam Frączek
22. Dr hab., prof. UŚ Małgorzata Górnik-Durose
23. Prof. dr hab. Janusz Grzelak
24. Dr hab., prof. UG Michał Harciarek

25. Prof. dr hab. Urszula Jakubowska
26. Prof. dr hab. Mirosław Kofta
27. Prof. dr hab. Małgorzata Kossowska
28. Prof. dr hab. Stanisław Kowalik
29. Dr hab., prof. KUL Mariola Łaguna
30. Prof. dr hab. Władysław Łosiak
31. Prof. dr hab. Wiesław Łukaszewski
32. Prof. dr hab. Tadeusz Marek
33. Prof. dr hab. Tomasz Maruszewski
34. Dr hab., prof. UJ Agnieszka Niedźwieńska
35. Prof. dr hab. Czesław Nosal
36. Prof. dr hab. Wojciech Pisula
37. Prof. dr hab. Grzegorz Sędek
38. Prof. dr hab. Krystyna Skarzyńska
39. Dr hab., prof. UW. Maria Straś-Romanowska
40. Doc. dr Małgorzata Toeplitz-Winiewska – Przewodnicząca PTP
41. Prof. dr hab. Janusz Trempała
42. Prof. dr hab. Tadeusz Tyszka
43. Dr Michał Wierzchoń
44. Dr Michał Ziarko

Prezydium Komitetu Psychologii PAN

- Prof. dr hab. Piotr Oleś – Przewodniczący
- Prof. dr hab. Maria Lewicka – Zastępca Przewodniczącego
- Prof. dr hab. Barbara Bokus – Sekretarz
- Prof. dr hab. Magdalena Marszał-Wisniewska – Członkini Prezydium
- Prof. dr hab. Edward Nęcka – Członek Prezydium

Komisja Wyborcza Komitetu Psychologii PAN w kadencji 2011-2015

- Prof. dr hab. Małgorzata Kossowska
- Prof. dr hab. Grzegorz Sędek
- Prof. dr hab. Barbara Bokus

Kapituła Nagrody Komitetu Psychologii PAN im. Andrzeja Malewskiego

- Prof. dr hab. Jerzy Brzeziński
- Prof. dr hab. Dariusz Doliński
- Prof. dr hab. Adam Frączek
- Dr hab., prof. UŚ Małgorzata Górnik-Durose
- Prof. dr hab. Janusz Grzelak (Przewodniczący Kapituły)
- Prof. dr hab. Tadeusz Marek
- Prof. dr hab. Grzegorz Sędek

Komisja ds. Testów

- Dr Jan Ciecuch – Przewodniczący Komisji
- Dr Agata Gąsiorowska

Dr Magdalena Kaczmarek
Prof. dr hab. Emilia Łojek
Dr hab. Katarzyna Stemplewska-Żakowicz
Prof. dr hab. Michał Stasiakiewicz
Prof. dr hab. Jacek Paluchowski
Dr Jadwiga Wrońska

W Komisji ds. Testów tylko jej przewodniczący jest członkiem Komitetu Psychologii PAN.

I.2. Zakres działania Komitetu

Program Komitetu Psychologii PAN na rok 2012

W programie Komitetu Psychologii PAN na rok 2012 znalazły się, wzorem lat poprzednich, zadania mieszczące się w następujących obszarach tematycznych:

1. Jakość kształcenia w zakresie psychologii – troska o jakość kształcenia w okresie reformy szkolnictwa wyższego w Polsce staje się sprawą priorytetową, stąd dyskusja na forum Komitetu oraz wypracowanie stanowiska promującego standardy kształcenia należą do ważnych zadań Komitetu w roku bieżącym.
2. Jakość badań – promowanie twórczych i oryginalnych dokonań naukowych, zwłaszcza publikowanych w obiegu międzynarodowym i stanowiących znaczący wkład w rozwój psychologii jako dyscypliny naukowej.
3. Jakość publikacji naukowych w zakresie psychologii – temu celowi służy:
 - (1) wydawanie czasopism naukowych afiliowanych przy KP PAN (*Polish Psychological Bulletin* oraz *Studia Psychologiczne*);
 - (2) dokonywanie oceny czasopism naukowych pod kątem jakości publikacji oraz formalnych aspektów funkcjonowania redakcji;
 - (3) opiniowania zasad parametryzacji czasopism naukowych.
4. Przygotowywanie opinii, ocen i ekspertyz na temat rozwiązań prawno-organizacyjnych dotyczących funkcjonowania jednostek naukowych i naukowo-dydaktycznych oraz dydaktycznych, w tym zasad parametryzacji jednostek naukowych, kosztochłonności studiów oraz innych kwestii o podstawowym znaczeniu dla rozwoju badań i jakości kształcenia w zakresie psychologii i nauk pokrewnych.
5. Promowanie dobrych praktyk dotyczących jakości badań, dydaktyki oraz etycznych aspektów aktywności naukowej, jak na przykład kwestia korzystania z cudzej własności intelektualnej.

6. Prowadzenie naukowej debaty w ramach dorocznej konferencji „Kolokwia Psychologiczne”, poświęconej prezentacji i dyskusji nad aktualnymi osiągnięciami badawczymi polskich psychologów. Integralną częścią „Kolokwiów” jest spotkanie przedstawicieli Komitetu z Dziekanami Wydziałów Psychologii i Dyrektorami Instytutów Psychologii, poświęcone dydaktyce, zasadom parametryzacji jednostek naukowych oraz innym sprawom istotnym dla kształcenia w zakresie psychologii.
7. Promowanie rozwoju naukowego i osiągnięć młodych badaczy, głównie za pośrednictwem konkursu o Nagrodę Komitetu Psychologii PAN im. Andrzeja Malewskiego.
8. Wymiana myśli oraz integrowanie środowiska wokół wspólnych interesów.
9. Podejmowanie aktualnych problemów zgłaszanych przez środowisko naukowe i społeczne.

I.3. Dane adresowe do korespondencji: adres pocztowy, adresy elektroniczne, telefon do kontaktów

Komitet Psychologii PAN

ul. Stawki 5/7

00-183 Warszawa

E-mail Przewodniczącego Komitetu: oles@kul.lublin.pl

E-mail Sekretarza Komitetu: bokus@al.uw.edu.pl lub bokus@psych.uw.edu.pl

Telefon (B. Bokus) do kontaktów: 609176975 lub 695900454

II. Zebrania Komitetu (opis)

II.1. Zebrania plenarne (data, najważniejsze omawiane problemy, w tym zebrania z referatami naukowymi)

W roku 2012 odbyły się trzy zebrania plenarne Komitetu Psychologii PAN

- w dniu 9 marca 2012r. na Wydziale Psychologii UW w Warszawie
- w dniu 22 czerwca 2012r. w Ustroniu (podczas Kolokwiów Psychologicznych 2012)
- w dniu 7 grudnia 2012r. na Wydziale Psychologii UW w Warszawie

Zebranie plenarne z dnia 9 marca 2012r. dotyczyło następujących zagadnień, które znalazły się w programie obrad [por. Załącznik nr I – Protokół z zebrania plenarnego Komitetu, 9 marca 2012r.]

Program posiedzenia obejmował następujące punkty:

(1) Regulamin Komitetu Psychologii PAN (po poprawkach zasugerowanych przez prawników PAN), głosowanie nad przyjęciem poprawionego Regulaminu

(2) Informacje o pismach, które w imieniu Komitetu zostały przekazane Ministerstwu Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawach:

- a/ kryteriów i trybu przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym,
 - b/ systemu oceny czasopism naukowych wydawanych w Polsce (z tzw. listy B),
 - c/ sposobu i trybu ustalania wskaźników kosztochłonności dla poszczególnych kierunków studiów
- referowali prof. P. Oleś (punkty a, c) i prof. M. Lewicka (punkt b)

(3) Kolokwia Psychologiczne 2012
- referowała prof. M. Górnik-Durose

(4) Informacje o VIII edycji Konkursu o Nagrodę KP PAN im. Andrzeja Malewskiego
- referował prof. J. Grzelak (Przewodniczący Kapituły)

(5) Recenzowanie testów psychologicznych
- referował prof. P. Oleś (w imieniu Przewodniczącej PTP doc. dr M Toeplitz-Winiewskiej)

(6) Stworzenie bazy streszczeń polskich publikacji
- referowała prof. M Lewicka (w imieniu Przewodniczącej PTP doc. dr M Toeplitz-Winiewskiej)

(7) Fundacja na Rzecz Rozwoju Polskiej Psychologii im. Tadeusza Tomaszewskiego - referowała prof. B. Bokus

(8) Dyskusja na Programem Komitetu na rok 2012

-Obrady w dniu 9 marca 2012 zaowocowały przyjęciem Uchwały Nr 2 Komitetu Psychologii PAN w sprawie regulaminu trybu działania komitetu naukowego przy Wydziale I Nauk Humanistycznych i Społecznych Polskiej Akademii Nauk [Załącznik nr II], zatwierdzonego później przez Wiceprezesa Akademii. Przyjęto też program działania Komitetu na rok 2012 (zaprezentowany w punkcie I.2 niniejszego Sprawozdania).

-Dyskutowano tematykę zbliżających się Kolokwiów Psychologicznych 2012 : „Co dalej, psychologio? Kierunki i perspektywy rozwoju dyscypliny” (Ustroń, 21-23 czerwca 2012). Przyjęto propozycję czterech sesji w trakcie Kolokwiów: społeczno-poznawczej, społeczno-kulturowej, neurokognitywistycznej i narracyjnej.

-W ślad za inicjatywą Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, dotyczącą recenzowania testów diagnostycznych wydawanych w Polsce (inicjatywa wsparta stanowiskiem Prezydium Komitetu z dnia 8 stycznia 2012) powołano do życia Komisję ds. Testów.

Zebranie plenarne z dnia 22 czerwca 2012r. odbyło się w Ustroniu podczas Kolokwiów Psychologicznych 2012, organizowanych na temat „Co dalej, psychologio? Kierunki i perspektywy rozwoju dyscypliny”

Główne punkty porządku obrad stanowiły:

- 0/ Wybór członka honorowego Komitetu Psychologii PAN
- 1/ Co nowego w zakresie oceny parametrycznej jednostek naukowych (referował prof. J Brzeziński)
- 2/ Informacja o aktualnym stanie prac NCN, uwagi i komentarze (prowadził prof. Mirosław Kofta)
Rekomendowanie nowego kandydata do Rady NCN, głosowanie (prowadził prof. Piotr Oleś)
- 3/ Informacja o pracach Komisji ds. testów, uzupełnienie składu Komisji (prowadził prof. Piotr Oleś)
- 4/ Standardy kształcenia i organizacja studiów dla kierunku PSYCHOLOGIA (prowadził prof. Piotr Oleś)
- 5/ Informacja o konferencji upamiętniającej postać i dorobek naukowy Profesora Mieczysława Kreutza (referował prof. Dariusz Doliński)
- 6/ Propozycja zorganizowania konferencji w 50lecie ukazania się podręcznika "Wstęp do psychologii" Profesora Tadeusza Tomaszewskiego (przedstawiła prof. Barbara Bokus)
- 7/ Kolokwia Psychologiczne w roku 2013

-Podczas zebrania w dniu 22 czerwca 2012r., na mocy obowiązującego Regulaminu Komitetu Psychologii PAN, zatwierdzonego przez Władze Akademii (por. §5, punkt 4 i §11 – Załącznik nr II), poparto jednomyślnie kandydaturę prof. dr hab. Heleny Sęk na Członkinię Honorową Komitetu (ta kandydatura była już zgłaszana na wcześniejszych zebraniach plenarnych, ale brak Regulaminu uniemożliwił głosowanie). W dniu 28 sierpnia 2012r. Dziekan Wydziału I nauk Humanistycznych i Społecznych powołał prof. Helenę Sęk do tej zaszczytnej godności.

-Rekomendowano jednomyślnie kandydaturę prof. dr hab. Małgorzaty Kossowskiej do Rady Narodowego Centrum Nauki.

-Uzupełniono skład Komisji ds. Testów. Komisji przewodniczy członek Komitetu Psychologii (dr Jan Ciecuch), który współpracuje z siedmioma ekspertami spoza Komitetu.

-Zapowiedziano Kolokwia Psychologiczne w czerwcu 2013 w Kazimierzu Dolnym. Przedstawiono wstępny program konferencji upamiętniającej postać i dorobek naukowy Profesora Mieczysława Kreutza (Wrocław, 7 listopada 2012), a także poparto propozycję zorganizowania w 2013r. konferencji „Teoria czynności Tadeusza Tomaszewskiego w psychologii XXI wieku”.

- Zasadnicza część zebrania plenarnego Komitetu skoncentrowana była na standardach kształcenia i organizacji studiów psychologicznych. Poddano pod dyskusję stanowisko Prezydium Komitetu z dnia 21 czerwca na ten temat. Podnoszono kwestię standardów przygotowywania studentów do zawodu zaufania publicznego. Zebrano argumenty za i przeciw wprowadzeniu studiów dwustopniowych z psychologii: trzy lata licencjatu i dwa lata studiów magisterskich obok jednolitych pięcioletnich studiów magisterskich. W obecnej sytuacji prawnej uznano próby wprowadzenia studiów dwustopniowych za przedwczesne. Przemawiają za tym racje społeczne: a/ochrona interesów i dobra osób korzystających z różnych form pomocy i usług psychologicznych, b/odpowiedzialność i prestiż związane z zawodem psychologa. W istniejącej sytuacji prawnej należy podtrzymać jednolite pięcioletnie studia magisterskie jako formę kształcenia psychologów gwarantującą odpowiednie przygotowanie do zawodu.

W toku dyskusji wypracowano wspólne stanowisko Komitetu Psychologii w brzmieniu następującym:

**Stanowisko Komitetu Psychologii Polskiej Akademii Nauk
w sprawie utrzymania pięcioletnich jednolitych studiów magisterskich z psychologii**

W trosce o dobre przygotowanie absolwentów psychologii do pełnienia odpowiedzialnych zadań wynikających z uprawiania zawodu zaufania publicznego, Komitet Psychologii PAN oświadcza, iż właściwą formą kształcenia psychologów są pięcioletnie jednolite studia magisterskie.

Projekt powołania dwustopniowych studiów z psychologii, obok jednolitych studiów pięcioletnich, można rozważyć po skutecznym wdrożeniu regulacji prawnych dotyczących wykonywania zawodu psychologa.

Ustroń, 22 czerwca 2012

W reakcji na powyższe stanowisko Komitetu JM Rektor SWPS, prof. dr hab. A. Eliaz przesłał list, w którym polemizuje z głosem większości. Odpowiedź ze strony Prezydium Komitetu Psychologii PAN na ten list zawiera Załącznik nr III.

Zebranie plenarne z dnia 7 grudnia 2012r. odbyło się w auli Wydziału Psychologii UW (Warszawa, Stawki 5/7) i połączone było z sympozjum „W trosce o jakość kształcenia w zakresie psychologii”, zorganizowanym przez Wydział Psychologii UW i Komitet Psychologii PAN. Na posiedzenie zaproszono też Dziekanów wydziałów psychologii i Dyrektorów instytutów psychologii w Polsce.

Porządek obrad obejmował następujące punkty:

- 1/. Projekt ustawy (z dn. 2 sierpnia 2012) o uchyleniu ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów oraz o zmianie niektórych innych ustaw
 - Uwagi do Projektu ustawy, konsultacje w ramach PTP (doc. Małgorzata Toeplitz-Winiewska)
 - Stanowisko Komitetu Psychologii PAN (prof. Piotr Oleś)
- 2/. Jak kształcić studentów psychologii według standardów uniwersyteckich?
(prof. Jerzy Brzeziński)
- 3/. Z doświadczeń reformowania studiów psychologicznych na Wydziale Psychologii UW (prof. Maria Lewicka)
- 4/. Co psycholog musi wiedzieć, co student może wybrać? (prof. Dariusz Doliński)
(brak wystąpienia prof. D. Dolińskiego)
- 5/. Europejski standard wykształcenia i rozwoju zawodowego psychologa
(prof. Adam Niemczyński)
- 6/. Panel dyskusyjny: Organizacja studiów psychologicznych w Polsce
– wyzwania, problemy, zagrożenia
Moderator: prof. Edward Nęcka
Uczestnicy panelu: prof. Ewa Czerniawska, prof. Andrzej Eliasz,
prof. Adam Frączek, prof. Małgorzata Kossowska, prof. Janusz Trempała
- 7/. Dyskusja
- 8/. Podsumowanie dyskusji (prof. Piotr Oleś)
- 9/. Wiadomości z NCNu (prof. Mirosław Kofta)

Na początku obrad przedstawiono informację o *Ustawie o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów z 8 czerwca 2001* (Dz. U. z 2001 nr 73 poz.763), która weszła w życie 1 stycznia 2006. Jest to akt prawny obowiązujący. Pokazano historię realizacji Ustawy wraz z bulwersującym środowisko *Projektem ustawy (z dn. 2 sierpnia 2012) o uchyleniu ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów oraz o zmianie niektórych innych ustaw*. Co dały protesty środowiska psychologów (m.in. cytowane poniżej stanowisko Komitetu Psychologii PAN, o tym była mowa w odczytanym wystąpieniu Przewodniczącej PTP [Załącznik nr IV]

**Stanowisko Komitetu Psychologii PAN z dnia 24 października 2012
[patrz Załącznik nr V]**

Komitet Psychologii Polskiej Akademii Nauk pragnie wyrazić protest przeciwko projektowi uchylecia *Ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów* bez jednoczesnego przedłożenia projektu dającego podstawę do ochrony tytułu zawodowego psychologa. Brak ustawy o zawodzie psychologa oznacza, że osoby nie posiadające wykształcenia psychologicznego będą mogły określać siebie jako psychologów. Sytuacja taka stwarza poważne zagrożenia dla odbiorców usług psychologicznych. Zawód psychologa należy do zawodów zaufania publicznego, a jego wykonywanie wymaga wysokich profesjonalnych kompetencji i szczególnej odpowiedzialności. Dają temu wyraz regulacje prawne obowiązujące w większości krajów UE. Domagamy się jak najszybszego wprowadzenia prawnych regulacji, które ograniczyłyby możliwość świadczenia usług psychologicznych przez osoby, które nie posiadają odpowiedniego wykształcenia i kwalifikacji.

W pracach nad przygotowaniem nowelizacji *Ustawy* lub nowego projektu proponujemy uwzględnienie głosu nie tylko psychologów praktyków, ale także środowisk akademickich, które kształcą psychologów na poziomie magisterskim i doktorskim oraz reprezentującego te środowiska Komitetu Psychologii Polskiej Akademii Nauk.

Główne tezy wystąpień Referentów – prof. J. Brzezińskiego, prof. M. Lewickiej i prof. A. Niemczyńskiego, zawarte są w Załączniku VI (VIa, VIb i VIc).

- Jak kształcić studentów psychologii według standardów uniwersyteckich? (Załącznik VIa)
- 1997-2012, czyli 15 lat doświadczeń ze zreformowanym systemem dydaktycznym na Wydziale Psychologii UW (Załącznik VIb)
- Europejski standard wykształcenia i rozwoju zawodowego psychologa (Załącznik VIc)

W panelu dyskusyjnym, prowadzonym przez prof. Edwarda Nęckę, wystąpili wszyscy zaproszeni uczestnicy: prof. Ewa Czerniawska, prof. Andrzej Elias, prof. Adam Frączek, prof. Małgorzata Kossowska, prof. Janusz Trempała.

W swych wystąpieniach podjęli trzy zagadnienia:

- 1/ Jak rozumiemy pojęcie „jakości kształcenia”?
- 2/ Co utrudnia obecnie utrzymanie wysokiego poziomu kształcenia psychologicznego w Polsce?
- 3/ Jakie widzimy szanse i zagrożenia dla jakości kształcenia psychologicznego w Polsce w najbliższej przyszłości?

Problem jakości kształcenia psychologicznego, podjęty na konferencji, pokazano na trzech poziomach a/przekazu wiedzy naukowej, b/kształtowania umiejętności zawodowych i c/kompetencji społecznych. Podkreślano, że UNIWERSYTET to osobliwe miejsce spotkania MISTRZ – STUDENT w celu:

- **Konstruowania** modeli rzeczywistości i metod jej naukowego poznawania,
- **Przekazywania** kolejnym pokoleniom najnowszej wiedzy o modelach i metodach poznawania rzeczywistości oraz umiejętności posługiwania się metodami naukowymi,
- **Odpowiedzialnego korzystania** z tej wiedzy i tych umiejętności oraz ulepszania praktyki społecznej.

Cele uniwersyteckiego kształcenia studentów psychologii:

- I. Teorie** → Przekaz wiedzy (naukowej)
- II. Metody** → Kształtowanie umiejętności
- III. Praktyka** → Formowanie umiejętności społecznych i wrażliwości etycznej
(z referatu prof. J. Brzezińskiego. Por. Załącznik VIa).

W dyskusji większość głosów była zbieżna ze stanowiskiem Komitetu z dnia 22 czerwca 2012r. w sprawie utrzymania pięcioletnich jednolitych studiów magisterskich z psychologii. Ale pojawiały się też głosy dotyczące rozbieżności między założeniami kształcących a ścieżkami karier absolwentów (około 90% studentów nie podejmuje pracy w zawodzie), co powinno skłaniać do rozważenia większej elastyczności systemu kształcenia psychologicznego w Polsce.

Potrzeba zorganizowania sympozjum nt. jakości kształcenia w zakresie psychologii podyktowana została zmieniającymi się warunkami prawnymi, organizacyjnymi i programowymi (patrz: *Projekt ustawy (z dn. 2 sierpnia 2012) o uchynieniu ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów oraz o zmianie niektórych innych ustaw*). Troska o jakość kształcenia w zakresie psychologii to zadanie statutowe (regulaminowe) Komitetu. Zmieniające się regulacje prawne dotyczące ram organizacyjnych oraz programowych studiów uzasadniają konieczność poważnej dyskusji na temat standardów kształcenia w zawodzie zaufania publicznego (tę dyskusję zamierzamy kontynuować).

II.2. Posiedzenia Prezydium Komitetu (data, najważniejsze omawiane problemy, w tym posiedzenia z referatami naukowymi)

Posiedzenia Prezydium Komitetu Psychologii PAN

1/ w dniu 8 stycznia 2012r.

Główne ustalenia poczynione podczas zebrania Prezydium KP PAN
(szerzej patrz Załącznik nr VII):

1. Poprawka do regulaminu Komitetu Psychologii PAN zostanie przedstawiona Członkom Komitetu za pośrednictwem Internetu i przegłosowana w ten sposób.
2. Listy i stanowiska Komitetu będą wieszane na stronie Komitetu Psychologii PAN
3. Program pracy Komitetu Psychologii PAN zostanie utworzony między innymi na podstawie propozycji członków Komitetu – zostanie rozesłany list w tej sprawie.
4. Ewentualne poparcie inicjatywy prof. dr hab. Ryszarda Borowicza w kwestii utworzenia Narodowego Programu Rozwoju Nauk Społecznych.

5. Poparcie działań Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, zmierzających w kierunku utworzenia polskiej bazy bibliografii naukowej oraz poparcie inicjatywy PTP powołania Komisji ds. Testów.

2/ w dniu 21 czerwca 2012r. w Ustroniu

Główne ustalenia (szerzej patrz Załącznik nr VIII):

1. Zaakceptowano program zebrania plenarnego Komitetu w dniu 22 czerwca 2012r. wraz z propozycją przegłosowania wniosku o przyznanie prof. dr hab. Helenie Sęk statusu Członkini Honorowej KP PAN.
2. Przeprowadzono dyskusję na temat organizacji studiów psychologicznych w Polsce. Zebrano argumenty za i przeciw wprowadzeniu studiów dwustopniowych z psychologii. Zdecydowano przygotować stanowisko Prezydium Komitetu w tej sprawie wraz z propozycją stanowiska Komitetu, do przedyskutowania i przegłosowania na zebraniu plenarnym.

3/ konsultacje mailowe zakończone w dniu 9 lipca 2012r. formułą Odpowiedzi Prezydium Komitetu Psychologii PAN na list JM Rektora Andrzeja Eliasza (patrz wspomniany wcześniej Załącznik nr III).

Prezydium Komitetu Psychologii PAN podtrzymało swoje stanowisko w sprawie utrzymania pięcioletnich jednolitych studiów magisterskich z psychologii, przedstawione i przegłosowane na zebraniu plenarnym w dniu 22 czerwca 2012r.

4/ konsultacje mailowe zakończone w dniu 13 listopada 2012r.

w sprawie ostatecznego kształtu sympozjum nt. „W trosce o jakość kształcenia w zakresie psychologii” (organizatorzy: Wydział Psychologii UW i Komitet Psychologii PAN) Program sympozjum przedstawiono w punkcie II.1 niniejszego sprawozdania.

II.3. Posiedzenia komisji, sekcji, zespołów (liczba, w tym posiedzenia z referatami naukowymi) .

Kapituła Nagrody im. A. Malewskiego (dwa posiedzenia)

Komisja ds. Testów (spotkania konstytuujące prace Komisji)

III. Konferencje (debaty, dyskusje, inne formy spotkań naukowych)

III.1 Konferencje naukowe zorganizowane/ współorganizowane przez Komitet lub organizowane pod patronatem Komitetu Liczba ogółem: 3 (trzy)

Nazwa konferencji data, miejsce	Organizator, współorgani- zatorzy, patronat	Rodzaj konferencji		Liczba uczestników		Liczba wystąpień	Dofinans. ze środków DUN (w zł)
		krajowa	między- narodowa	ogółem	z zagra- nicy		
XXI KOŁOKWIA PSYCHOLOGICZNE 2012 21-21.06.2012Ustroń Temat: <i>Co dalej, psychologia? Kierunki i perspektywy rozwoju dyscypliny</i>	Komitet Psychologii PAN + Instytut Psychologii UŚ	tak	nie	80	0	17 referatów, + 5plakatów, + panel dyskusyjny	10000,00
KONFERENCJA	Wydział						

Aktualność myśli psychologicznej Mieczysława Kreutza 07.11.12, Wrocław	Zamiejscowy SWPS we Wrocławiu Patronat Komitetu Psychologii PAN	tak	nie	40	0	8 referatów + panel dyskusyjny	0,00
SYMPOZJUM 07.12.2012 Warszawa Temat: W trosce o jakość kształcenia w zakresie psychologii	Wydział Psychologii UW + Komitet Psychologii PAN	tak	nie	52	0	4 referaty + panel dyskusyjny	488,95

W tabeli: liczba wystąpień – łączna liczba wszystkich rodzajów wystąpień konferencyjnych (25 referatów, 3 panele dyskusyjne, 5 plakatów).

III.2. Omówienie wyników konferencji z punktu widzenia jej znaczenia dla reprezentowanej przez Komitet dyscypliny naukowej

Jubileuszowe XX Kolokwia Psychologiczne (Lwów, czerwiec 2011) zogniskowane były (historycznie) wokół źródła i prekursorów współczesnej psychologii polskiej. XXXIV Zjazd Naukowy PTP (Katowice, wrzesień 2011) pokazał różnorodne oblicza współczesnej psychologii. Logiczną konsekwencją była zatem próba spojrzenia w przyszłość. I taką formułę nadano XXI Kolokwiom Psychologicznym w Ustroniu (21-22 czerwca 2012). Zakładano, że owo spojrzenie w przyszłość będzie cenną refleksją nad kierunkami rozwoju współczesnej psychologii. Zaprezentowano kierunki badań w obrębie czterech orientacji teoretyczno-metodologicznych we współczesnej psychologii polskiej [Założenia programowe, program Kolokwiów Psychologicznych 2012, harmonogram sesji – Załączniki nr IXa, IXb, IXc].

Konferencja we Wrocławiu nt. „Aktualność myśli psychologicznej Mieczysława Kreutza” [por. Załącznik nr X] służyła przywróceniu prac Profesora Mieczysława Kreutza zbiorowej świadomości psychologów. Zapowiedziany jest też monograficzny blok artykułów w jednym z czasopism psychologicznych.

Symposium „W trosce o jakość kształcenia w zakresie psychologii” [Załącznik nr XI] poświęcone było ramom organizacyjnym oraz programowym studiów na kierunku „psychologia”. Przeprowadzono debatę na temat standardów kształcenia w zawodzie zaufania publicznego. Zasygnalizowano też rozbieżności między założeniami kształcących a ścieżkami karier absolwentów psychologii.

IV. Inne formy działalności upowszechniającej i promującej naukę (opis)

(audycje i programy w radiu i telewizji, udział w festiwalach nauki, piknikach naukowych, wystąpienia w mediach elektronicznych, artykuły w prasie popularyzujące naukę itp. – dotyczy działań, w których bezpośrednio zaangażowany był Komitet lub jego struktury wewnętrzne).

V. Działania Komitetu na rzecz reprezentowanych dyscyplin naukowych/ problemu (opis)

Temu służyło sympozjum Wydziału Psychologii i Komitetu Psychologii PAN, zatytułowane „W trosce o jakość kształcenia w zakresie psychologii” [por. Załączniki IV-VI].

W roku sprawozdawczym Komitet, poprzez publiczne wypowiedzi swych członków, podtrzymywał swoje stanowisko i propozycje, wypracowane w grudniu 2011, w zakresie ocen parametrycznych jednostek naukowych, wykazu czasopism obowiązujących przy ocenie parametrycznej i kryteriów ewaluacji polskich czasopism, a także ustalania wskaźników kosztochłonności studiów w zakresie nauk społecznych (por. Sprawozdanie z roku 2011).

V.1. Ocena stanu i potrzeb tych dyscyplin/problemu oraz instytucji naukowych (z ich własnej inicjatywy lub na wniosek jednego z organów Akademii); formułowanie zadań ważnych dla rozwoju nauki i gospodarki narodowej lub regionu; inspirowanie innych działań naukowych o charakterze interdyscyplinarnym, współpraca z organami i instytucjami naukowymi Akademii na rzecz wspierania rozwoju osób rozpoczynających karierę naukową; m.in. formułowanie priorytetów badawczych, ocena wydawnictw naukowych, opracowywanie i przedstawianie programów badawczych oraz standardów i kierunków kształcenia w zakresie reprezentowanych dyscyplin/ problemu objętych zakresem działania Komitetu, inne wynikające ze specyfiki działania Komitetu (dotyczy działań, w których podmiotem był Komitet lub jego struktury wewnętrzne, a nie poszczególne osoby).

Potrzeba zorganizowania sympozjum nt. jakości kształcenia w zakresie psychologii podyktowana została zmieniającymi się warunkami prawnymi, organizacyjnymi i programowymi (patrz: *Projekt ustawy (z dn. 2 sierpnia 2012) o uchyleniu ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów oraz o zmianie niektórych innych ustaw*).

Troska o jakość kształcenia w zakresie psychologii to zadanie statutowe (regulaminowe) Komitetu. Zmieniające się regulacje prawne dotyczące ram organizacyjnych oraz programowych studiów uzasadniają konieczność poważnej dyskusji na temat standardów kształcenia w zawodzie zaufania publicznego (tej dyskusji poświęcone były m.in. zebrania plenarne Komitetu w dniu 22 czerwca i 7 grudnia 2012).

Inne zadanie Komitetu to promowanie rozwoju naukowego i osiągnięć młodych badaczy, głównie za pośrednictwem konkursu o Nagrodę Komitetu Psychologii PAN im. Andrzeja Malewskiego. W roku 2012 rozstrzygnięto VIII Konkurs na Nagrodę im. Andrzeja Malewskiego. Laureatką została dr Magdalena Senderecka z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Nagrodę przyznano za wybitne osiągnięcia doktor M. Sendereckiej w zakresie interdyscyplinarnych badań w obrębie neuropsychologii, diagnozy klinicznej i kognitywistyki oraz za znakomite publikacje krajowe i międzynarodowe (Załącznik XII). W roku 2012

rozpisano też XIX Konkurs na Nagrodę Komitetu Psychologii PAN im. Andrzeja Malewskiego (Załącznik XIII).

V.2 Działalność ekspercka, opinie, oceny i konsultacje w roku sprawozdawczym

V.2.1. Ekspertyzy¹: zagadnienie/temat, wykonawca/współwykonawca, zleceniodawca lub jednostka wnioskująca, termin wykonania (rok rozpoczęcia i rok zakończenia) odbiorca, sposób wykorzystania, sposób upowszechniania, inne instytucje lub osoby, którym ekspertyza była przedstawiana (wykaz, opis) - brak w roku sprawozdawczym.

V.2.2. Opinie, oceny i konsultacje (wykaz)

- Stanowisko Komitetu Psychologii z dnia 27 czerwca 2012 w sprawie organizacji i trybu studiów psychologicznych, adresowane do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego .
Podtrzymanie pięcioletnich jednolitych studiów magisterskich z psychologii traktujemy jako priorytet wynikający z odpowiedzialności za efekty kształcenia osób przygotowujących się do uprawiania zawodu zaufania publicznego, skutki aplikacji wiedzy psychologicznej oraz utrzymanie wysokich standardów w tym zakresie.

Adresatami listu byli także:

- Prof. dr hab. Krzysztof Szewior
Przewodniczący Zespołu Nauk Społecznych i Prawnych
Polska Komisja Akredytacyjna
- Prof. dr hab. Marek Rocki
Przewodniczący Polskiej Komisji Akredytacyjnej
- Prof. dr hab. Marek Wąsowicz
Przewodniczący Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej

- Protest Komitetu Psychologii Polskiej Akademii Nauk przeciwko projektowi uchylecia *Ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów* bez jednoczesnego przedłożenia projektu dającego podstawę do ochrony tytułu zawodowego psychologa.
Protest z dnia 24 października 2012, skierowany został do Ministra Pracy i Polityki Społecznej, p. Władysława Kosiniaka-Kamysza. Adresatami protestu byli także:

1. Krystyna Szumilas - Minister Edukacji Narodowej
2. Barbara Kudrycka – Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego
3. Bartosz Arłukowicz – Minister Zdrowia
4. Dziekani i Dyrektorzy Instytutów Psychologii w Polsce
5. Małgorzata Toeplitz-Winiewska – Przewodnicząca PTP

V. 3. Inne działania wynikające ze specyfiki działania Komitetu (opis)

¹ Jako ekspertyzy należy traktować wyłącznie opracowania analityczne przedstawiające stan problematyki stanowiącej przedmiot ekspertyzy, proponowane kierunki działań dla rozwiązania problemu, wraz z propozycjami zastosowań oraz wskazaniem adresatów i odbiorców, którzy te wnioski mogą wprowadzić i określeniem konkretnych efektów, jakie te rozwiązania mogą przynieść.

Uchwalono zaakceptowany przez Władze Akademii Regulamin Komitetu Psychologii PAN (patrz. Załącznik nr II) i przedstawiono Program działania Komitetu w roku 2012 (zaprezentowany w punkcie I.2 niniejszego sprawozdania).

Realizując ten program, podjęto ważne zagadnienie recenzowania testów psychologicznych. Powołano **Komisję ds. Testów**, złożoną z 8 ekspertów (siedmiorga osób spoza Komitetu oraz jednego członka Komitetu, przewodniczącego temu gremium). Zadaniem Komisji będzie powoływanie recenzentów do oceny wybranych narzędzi diagnostycznych (a bardziej dokładnie: ustalenie kryteriów oceny, wytypowanie technik diagnostycznych do recenzji, wybór recenzentów oraz sformułowanie opinii końcowej na podstawie niezależnych recenzji).

VI. Działalność wydawnicza

VI.1 . W 2012 roku (podobnie jak w latach ubiegłych) były wydawane stałe czasopisma, finansowane lub współfinansowane przez Komitet, a mianowicie:

1. *Polish Psychological Bulletin* (Redaktor naczelny – prof. dr hab. Dariusz Doliński)
2. *Studia Psychologiczne* (Redaktor naczelna – prof. dr hab. Magdalena Marszał-Wiśniewska)

Wyszczególnienie	Tytuł publikacji Wydawca/współwydawca	Wydawnictwa w wersji: - drukowanej - elektronicznej	Nakład (w egz.)	Dofinans. ze środków DUN (w zł)
Wydawnictwa ciągłe (w tym czasopisma, np. miesięczniki, kwartalniki; inne periodyki)	<i>Polish Psychological Bulletin</i>	w. elektroniczna		3800,00
	<i>Studia Psychologiczne</i>	w. elektroniczna		2300,00

VI.2. Omówienie działalności wydawniczej Komitetu w roku sprawozdawczym

Znalezienie się *Polish Psychological Bulletin* na liście ERIH oraz otwarta platforma Versity zdecydowanie ułatwiły w roku 2012 zadanie upowszechniania w PPB osiągnięć psychologii naukowej, ze szczególnym uwzględnieniem misji prezentacji wyników badań polskich psychologów. W roku sprawozdawczym ukazało się w PPB 38 artykułów (+ tekst redakcyjny, stanowiący podziękowanie dla Recenzentów). Warto podkreślić (za Redaktorem Naczelnym PPB), że trzy artykuły opublikowane w roku 2012 znalazły się na liście pięciu najczęściej „ściąganých” plików z artykułami PPB od roku 2008.

W opublikowanych w 2012 roku zeszytach *Studiów Psychologicznych* zaprezentowano artykuły przedstawiające wyniki badań empirycznych oraz rozważania teoretyczne polskich naukowców, głównie w zakresie psychologii poznawczej, psychologii emocji i motywacji

oraz psychologii różnic indywidualnych. Opublikowane doniesienia reprezentują niemal wszystkie najważniejsze polskie ośrodki naukowe.

VII. Aktywność międzynarodowa Komitetu (opis)

Współpraca Komitetu z organizacjami międzynarodowymi w zakresie reprezentowanej dyscypliny/ problemu naukowego (m.in. pełnienie przez Komitet funkcji komitetu narodowego ds. współpracy z organizacjami naukowymi, współpraca z innymi międzynarodowymi organizacjami naukowymi, udział członków Komitetu we władzach, pracach komisji, komitetów itp. międzynarodowych organizacji naukowych).

Funkcje Członków Komitetu we władzach, pracach komisji/komitetów międzynarodowych organizacji naukowych:

- Prof. Barbara Bokus (UW) – członkini Consultation Board of the International Pragmatics Association (IPrA),
- Prof. Małgorzata Kossowska (UJ) – członkini Board of the Society for Terrorism Research,
- Prof. Piotr Oleś (KUL) – członek Executive Committee of the International Society for Dialogical Science (ISDS)
- Prof. Jan Strelau (SWPS) działa w International Society for the Study of Individual Differences i European Association of Personality Psychology jako zasłużony członek-założyciel.
- Dr Michał Wierzchoń (UJ) – sekretarz European Society for Cognitive Psychology.

VIII. Współpraca Komitetu z organami rządowymi, samorządowymi, innymi w zakresie reprezentowanej dyscypliny/ problemu naukowego (opis)

(np. współpraca z Sejmem, Senatem, jednostkami administracji rządowej, samorządu terytorialnego, współpraca z towarzystwami naukowymi, z innymi organizacjami).

Komitet Psychologii stale współpracuje z Polskim Towarzystwem Psychologicznym. W roku 2012 Komitet (podobnie jak Zarząd Główny PTP i Rady Wydziałów/ Instytutów Psychologii w Polsce) złożył protest przeciw projektowi (z dnia 2 sierpnia 2012) uchylenia *Ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów* bez jednoczesnego przedłożenia przez Ministerstwo projektu dającego podstawę do ochrony tytułu zawodowego psychologa.

Odnotować należy, że w Radzie Narodowego Centrum Nauki pracował dotychczas członek Komitetu Psychologii PAN – prof. dr hab. Mirosław Kofta z Uniwersytetu Warszawskiego, teraz tę zaszczytną funkcję pełni prof. dr hab. Małgorzata Kossowska z Uniwersytetu Jagiellońskiego.

IX. Pozostałe informacje, istotne ze względu na specyfikę działalności Komitetu

Integralną częścią „Kollokwium Psychologicznych 2012” w Ustroniu było spotkanie przedstawicieli Komitetu z Dziekanami Wydziałów Psychologii i Dyrektorami Instytutów Psychologii, poświęcone dydaktyce, zasadom parametryzacji jednostek naukowych oraz innym sprawom istotnym dla kształcenia w zakresie psychologii. Drugie takie spotkanie odbyło się podczas sympozjum „W trosce o jakość kształcenia w zakresie psychologii” w grudniu w Warszawie.

Warszawa, dnia 28 stycznia 2013r.

Prof. dr hab. Piotr Oleś

.....
(Przewodniczący Komitetu Psychologii PAN)

Sprawozdanie przygotowała

Prof. Barbara Bokus, Sekretarz Komitetu Psychologii PAN

.....
(Imię i nazwisko, nr telefonu osoby sporządzającej informację)

Telefony B. Bokus do kontaktów: 609176975 lub 695900454